ބسم الله الرحمن الرحيم

ސިވިލް ކޯޓު

މާލެ،

ދިވެހިރާއްޖެ.

B3 - CR 2

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާސާ ރިޕޯޓު

❖ ދަޢުވާ ނަންބަރު: 943/Cv-C/2015

❖ ދަޢުވާގެ ބާވަތް: އެއްބަސްވުމާމެދު ހިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ

❖ މައްސަލަ އައިގޮތުގެ ބާވަތް: މުދަލާއި ފައިސާއާބެހޭ ކުޑަ މައްސަލަތަކާއި އަވަސްނިޔާގެ މައްސަލަތައް ބަލާ ޤަވާޢިދުން މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމުން

❖ ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 04-09-1436   * ނިމުނު ތާރީޚް: 22-04-1437

21-06-2015   01-02-2016

❖ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް: ގްރީން ޖެނެރޭޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

(މ. ބަރަނާގެ / މާލެ)

(ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-0540/2011)

❖ މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތް: މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ

(ދިވެހި ދައުލަތް)

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ އޯކިޑްމަގު ފަންގިފިލާ، ހެންވޭރު 20212 | ފޯން: 3006411 (960) | 3006412 (960) | 3006404 (960) | ފެކްސް: 3323986 (960)
އީމެއިލް: info@civilcourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

❖ މައްސަލައިގެ ޚުލާސާ:

މިއީ، އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން އިސްނަގައިގެން 7 ޕްރޮވިންސްގައި 7000 ހިއްސާވެރިންގެ ޔުނިޓް އެކުލަވަން ދެވުން ދަށުވަމާ ގުޅިގެން އެއިގެ ތޮށްރިން 100 ހިއްސާވެރިން ޔުނިޓް އަގައި ދިނުމަށާއި އަދި ބަދަލުގައި 10 ވަރުގަދަ ލިބޭ ތަރައްޤީ ކުރެން ހަރަދު ގެނައު އެދި ދަރުވާނާ ފަރާތުން ހަމަޖެ ހަމައެކަނި ދިވެހި ސަރުކާރުން ބަލައިގަނެ ކަމާގުޅޭތަކުން ލިޔުންތައް ހުށަހަ އެދެވޭ ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވައި އަދި ދެފަރާތުން ސޮއިކުރަން ބޭނުންވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދުލިކާޖުވެސް ފޮނުވައި އެ ދުލިކާޖުއަށް ދަރުވާނާ ފަރާތުން ގެންނަން ބޭނުންވާ އިސްލާހުތަކުވެސް ފޮނުވައި ފަހުކާތް އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރަ ފަސްކާރުލީއައި، 100 ހިއްސާވެރިން ޔުނިޓްގެ ބަދަލުގައި 10 ވަރުގަދަ ލިބޭ ތަރައްޤީ ކުރެން ހަރަދު ދިނުމާ ގުޅުންހުރި ދެފަރާތު ދުވަދު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމާއި މުޢާމަލާތު ކުރިއަށް ގެންގޮސް ނިންމުމުގެ ގޮތުން ސޮއިކުރަނިކޮށް އެއްބަސްވުންތަކުގައި ސޮއިކުރުން އަވަސް ކުރުމަށް އެންގި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ މައްޗަށް ހުކުމްކުރުމުން އެދި ގެނެސް ޖުމްލަ ފާރިއެއް ރިޕޯޓްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުނު ބޭނުން މައްސަލައެކެވެ.

ފަނޑިޔާރުގެ ނިންމެވުން

1. އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން އިސްނަގައިގެން 7 ޕްރޮވިންސްގައި 7000 ހިއްސާވެރިންގެ ޔުނިޓް އެކުލަވަން ދެވުން ދަށުވަމާ ގުޅިގެން އެއިގެ ތޮށްރިން 100 ހިއްސާވެރިން ޔުނިޓް އަގައި ދިނުމަށާއި އަދި ބަދަލުގައި 10 ވަރުގަދަ ލިބޭ ތަރައްޤީ ކުރެން ހަރަދު ގެނައު އެދި ދަރުވާނާ ފަރާތުން ހަމަޖެ ހަމައެކަނި ދިވެހި ސަރުކާރުން ބަލައިގަނެ ކަމާގުޅޭތަކުން ލިޔުންތައް ހުށަހަ އެދެވޭ ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވައި އަދި ދެފަރާތުން ސޮއިކުރަން ބޭނުންވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދުލިކާޖުވެސް ފޮނުވައި އެ ދުލިކާޖުއަށް ދަރުވާނާ ފަރާތުން ގެންނަން ބޭނުންވާ އިސްލާހުތަކުވެސް ފޮނުވައި ފަހުކާތް އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރަ ފަސްކާރުލީއައި، 100 ހިއްސާވެރިން ޔުނިޓްގެ ބަދަލުގައި 10 ވަރުގަދަ ލިބޭ ތަރައްޤީ ކުރެން ހަރަދު

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯރިޗިޑް މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ 20212 | ފޯން: 3006411 (960) | 3006412 (960) | 3006404 (960) | ފެކްސް: 3323986 (960)
އީމެއިލް: info@civilcourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

ދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން ދަފުތަރުގެ ދަށުގެ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށާ މުޢާމަލާތް ކުރިއަށް ގެންގޮސް ނިންމުމުގެ ގޮތުން ސޮއިކުރަންޖެހޭ އެއްބަސްވުންތަކުގައި ސޮއިކުރުން އަވަސް ކުރުމަށް އަންގާ ދިވެހި ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް އަމުރުކުރެއްވުމަށް އެދި ގޮވިން ޖޭއެންޑްސަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ (ދިވެހި ދައުލަތުގެ) މައްޗަށް ދަޢުވާކޮށްފައި ވެއެވެ.

2. ދަޢުވާގެ ޖަވާބުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ފަރާތުން ދިވެހި ދައުލަތުން ބުނެފައިވަނީ ދައުވާއަށް އިންކާރުކުރާ ކަމަށާއި، އެހެނީ، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ 100 ހައުސިންގ ޔުނިޓް އިމާރާތްކުރުމުގެ ޕްރޮޕޯސަލްއާ ގުޅޭގޮތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތައި ދައުލަތާއި ދެމެދު އެއްބަސްވުމެއް ވެފައި ނުވުމުންނާއި، ބާއްވާފައިވާ މަޝްވަރާގެ ދަށުން ޕްރޮޖެކްޓުގައި އެކު މަދުވެގެން 500 ހައުސިންގ ޔުނިޓް އިމާރާތްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮންނަންވާނެކަމަށް ސަރުކާރުން ނިންމުމުން، މިދައުލާ ސިޔާސަތާ ހުރަހެ ވުމުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އާއި ހުށަހަޅާފައިވާ 100 ހައުސިންގ ޔުނިޓް އިމާރާތްކުރުމުގެ ޕްރޮޕޯސަލް މުރާޖަޢާކޮށް އިމާރާތްކުރާނެ ހައުސިންގ ޔުނިޓް އަދަދު 500 އަށް އިތުރުކޮށް އަލުން ޕްރޮޕޯސަލެއް 01 އޮގަސްޓް 2014 ގައި ހުށަހަޅައި އޮތުމުން ކުރީގެ ހުށަހެޅުން ބާޠިލުވެފައިވާތީ، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެދޭ ގޮތަށް 100 ހައުސިންގ ޔުނިޓް އިމާރާތްކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރުމަށް ދައުލަތުގެ މައްޗަށް އަމުރުކުރާނެ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އެއްވެސް ހަމައެއް ނެތެވެ.

3. މި ދަޢުވާ ގެނެސްފައިވާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި، ބަޔާންތަކާއި، ކަމާގުޅޭ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބެލުމުގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވިފައި ވެއެވެ.

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ 20212 | ފޯން: (960) 3006411 | (960) 3006412 | (960) 3006404 | ފެކްސް: (960) 3323986
އީމެއިލް: info@civilcourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

(ހ) **ފުރަތަމަ ކަމަކީ؛** 100 ހިއްސާގެ ބަދަލުގައި 10 ޕަސެންޓް ވިޔާ ބަރަބަރުކުރަން ބަރަށް ހުރިން ދައުލަތާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން ބަލައިގަނެ އެ ހުށަހެޅުން ދިރާސާކޮށް، ފައިނޭންސް ޕޮލިސީ ހަދައި، ކަމުގެ ދިރާސާތަކާ ސަރުކާރު ކުރިމަގުވަރު، އަދި އެއްބަސްވުމުގެ ދިވިކޮޕޮރޭޓް އެކުލަވާލައި މިކަންކަމާ ގުޅުގޮތުން އެބަޔާއް އަރަރުބަޔާއް ވަންދުން މަސްވަރާބައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް، އެކަށިގެންވާ ސަބަބުއެއްނެތި އެއްބަސްވުމުގައި ސާއިންޓަކް ތަސްކުރުމަށް، 100 ހިއްސާގެ ބަދަލުގައި 10 ޕަސެންޓް ވިޔާ ބަރަބަރު ކުރާނެ ބަރަށް ދިނުމާ ގުޅުގޮތުން ދެފަރާތް ދެމެދު ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ މުއާމަލާތް ކުރިއަށް ގެންގޮސް ނިމުމުގެ ގޮތުން ސާއިކުރަންޖެހޭ އެއްބަސްވުންތަކުގައި ސާއިކުރުން އަވަސް ކުރުމަށް އަންގާ ދިޔަ ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް އަމުރުކާރުދައުވުން އެދި ދައުލަތާ ގޮރިން ޖެންޓަރުސަކު ފުރައިވެޖ ޕިރިޖެކްޓުގެ ފަރާތުން ދައުލަތާ ވާހަކަދައްކަން ބަލާއިރު،

ގޮރިން ޖެންޓަރުސަކު ފުރައިވެޖ ޕިރިޖެކްޓުއި، ދިވެހި ސަރުކާރުދެކުދު ކުރުމުގައިވާ މިމުއާމަލާތުގައި ބިންވެއިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާހެން ފުރުކާރިދަނޑުގައި ސަރުކާރުން ހިންގުން އެންމެ 7,000 ހުޅުވިއްސީގެ ބަދަލުގައިގެ ޕަރެއިން ވަކި މިންވަރެއްގެ ހުޅުވިއްސީ ހިއްސާތަކެއް އަމިއްލަ ފަރާތްތަކަށް އިސްކަންދީގެން އަޅައި ދިނުމަށް ހުށައަޅާ ހުށައަޅުމާ ގުޅިގެން، އެގޮތުގެ ބަދަލުގައި އެފަރާތްތަކަށް ފަދަ ރަނގަޅުގައި ކަނޑައެޅޭ ސަބަބަކަށްދައުލަތާ ފަސްޖަހި ވިލާތަކާއި ބަރަބަރުކޮށް މަސްލަހަތު ހުރުމަށް ދޭއްލުމަށްފަހު ހެޔޮ ދިއުމުގެ ގޮތުގެ މައްސަލަ ކުރިމަތިވެފައިވާ މުއާމަލާތް ކަމެވެ،

މި މުޢާމަލާތުގައި ދައުލަތާ ފަރާތުން، 19 ނޮވެމްބަރު 2009 ގައި އިންވެސްޓް ކޯޕަރޭޝަން އިޢުލާން ކުރައްވާފައިވާ "ރިކުއެސްޓް ފޯ ޕްރޮޕޯސަލް" ގެ ދަށުން 100 ހުޅުވިއްސީ ހިއްސާ

އިމާރާތްކޮށްދިނުމުގެ ޝަރުތުފުރިހަމަކޮށް ހަވާލުކުރައްވާ ދައުލަތާ ފަރާތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަށް ޕްރޮޕޯސަލްއެއް ހުށަހެޅުމުން، އެހުށަހެޅުން ބަލައިގަނެފައި ވާކަމަށާއި، 10 ދުވަހުގެ ތެރޭ "ޕްރޫފް އޮފް ފައިނޭންސް" ހުށަހެޅުމަށް އަންގާ ދައުލަތާ ފަރާތަށް ލެޓަރ އޮފް އިންޓެންޓް 14 ސެޕްޓެމްބަރ 2011 ގައި ދައުލަތާލިބޭ ފަރާތަށް ފޮނުއްވައި ވަނީކަން، 2009 ވަނަ އަހަރުގެ ބިޑާވަރިކަން ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ މަޝްރޫޢުއަށް ބަދަލުގެނައުމަށް 2012 ގެ ފެބްރުއަރީ ސަރކިއުލަރ ނިންމެވުމުން، 29 ޖެނުއަރީ 2013 ގައި "ރިވައިސްޑް ފޯ ޕްރޮޕޯސަލް" އިޢުލާނު ކުރެވުނު ކަމާއި، އެ އިޢުލާނުގައި އެ މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގައި އެންމެ މަދުވެގެން 500 ހައުސިންގ ޔުނިޓް އިމާރާތް ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައި ވާކަމަށް ދައުލަތާ ލިބޭ ފަރާތުން ބުނެފައި އޮންނަ ކަމާއި، ސަރކިއުލަރގެ އެ ނިންމެވުމުގެ ސަބަބުން ދައުލަތާ ފަރާތުން ކުރިން ހުށަހަޅާފައިވާ 100 ހައުސިންގ ޔުނިޓުގެ ޕްރޮޕޯސަލްގެ މަޝްރޫޢުގެ މަސައްކަތް އިތުރަށް ކުރިއަށް ނުގެންދަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ޤަރާރުކޮށްފައި ވާކަމުގައި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހުން 6 ޑިސެމްބަރ 2012 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަށް އަންގާފައި ވާކަމަށް ދައުލަތާ ފަރާތުން ބުނެފައި އޮންނަ ކަމާއި، އެހެންކަމުން، ދައުލަތާ ފަރާތުގެ ޕްރޮޕޯޒަލް މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ނޫންކަން ދައުލަތާ ފަރާތަށް އެންގުމުން އަދި "ރިވައިސްޑް ފޯ ޕްރޮޕޯސަލް" ގެ ދަށުން ދައުލަތާ ފަރާތުން 500 ހައުސިންގ ޔުނިޓް އިމާރާތްކުރުމަށް ޝަރުތުފުރިހަމަކޮށް ހަވާލުކުރުމަށް 01 އޯގަސްޓް 2014 ގައި ޕްރޮޕޯސަލްއެއް ހުށަހަޅާފައި ވާކަމާއި، މި ޕްރޮޕޯސަލާ ގުޅޭގޮތުން އަދި ވަކި ނިންމުމެއް ނިންމާފައި ނުވާކަމަށް ދައުލަތާލިބޭ ފަރާތުން ބުނެފައި ވާކަން ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކުން އެނގެން އޮންނާތީ،

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، ބިންވަނަ ފަންގިފިލާ، އޯކިޑްމަގު 20212 | ފޯން: (960) 3006411 | (960) 3006412 | (960) 3006404 | ފެކްސް: (960) 3323986
އީމެއިލް: info@civilcourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

މި ދަޢުވާގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާ ދެމެދު ހިނގާ އޮތް މުޢާމަލާތަކީ، 100 ހޯސްޕަވަރގެ އިންޖީނުގެ ބަދަލުގައި 10 ގަޑިއިރު ވިލާ ތަރައްޤީ ކުރާނެ ރަށް ދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން ދެފަރާތް ދެމެދު ކުރިއަށް ދާ މުޢާމަލާތެއް ނޫންކަމާއި،

ދަޢުވާކުރާ ފަރާތައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާ ދެމެދު ހިނގާ އޮތް މުޢާމަލާތަކީ، އެއީ "ރިކުއެސްޓް ފޯ ކޯޓޭޝަން" ގެ ދަށުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން 500 ހޯސްޕަވަރގެ އިންޖީނު އިމްޕޯޓްކުރުމަށް ސަޕްލައިކުރަން ފޮނުވުނު 01 އޮގަސްޓް 2014 ގައި ކޯޓޭޝަނާ ގުޅޭ މުޢާމަލާތެއް ކަމާއި، މި މުޢާމަލާތް މުޅިން ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި ދެފަރާތް ދެމެދު އެއްވެސް ދެބަސްވުމެއް ނެތި ދެފަރާތުން ޤަބޫލުކުރާ މާއްދާތަކާއި ސަޕްލައިކުރާނެ ތަކެތި ފުރިހަމަ އަދި ނިޔާއީ އެއްބަސްވުމަކާ ހަމައަށް މި ހިނދަކަށް ވާސިލުވެފައި ނުވާކަމާއި، ކުރިއަށްދިޔައީ މަޝްވަރާތަކާ ދެތެރެން ހޯސްޕަވަރ އިންޖީނު އެތެރެކުރަން އަދި ފުރުސަތެއް ބަލާލާ އެ ދަރަންޏަކަށް ގަޑިއިރު ވިލާ އިމާރާތް ކުރުންފަދަ މާލީ އެއްވެސް ހަރަދެއް ކުރުމަށް ނިންމާކަން ދެފަރާތުގެ ބަޔާންތަކުން، ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކުން އެނގެން އޮތް ކަމާއި، އަދި 100 ހޯސްޕަވަރގެ އިންޖީނުގެ ކޯޓޭޝަނެއް ކުރިއަށް ނުގެންދިއުމަށް ނިންމާފައި ވާކަމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ވަކީލުން ބުނެފައި އޮންނަ ކަމެވެ.

(ނ) <u>ދެވަނަ ކަމަކީ؛</u> ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ކުރެވޭ މުޢާމަލާތް ސަބަބުވާނީ އަދި ފުރިހަމަވާނީވެސް މުޢާމަލާތުގައި ދެފަރާތުން ބަލި ޤަބޫލުވެގެން ކަމާއި، މި މުޢާމަލާތް މުޅިން ފުރިހަމަ ކުރުމަށްޓަކައި ދެފަރާތް ދެމެދު އެއްވެސް ދެބަސްވުމެއް ނެތި ދެފަރާތުން ޤަބޫލުކުރާ މާއްދާތަކާއި ސަޕްލައިކުރާނެ ތަކެތި ފުރިހަމަ އަދި ނިޔާއީ އެއްބަސްވުމަކާ ހަމައަށް މި ހިނދަކަށް ވާސިލުވެފައި ނުވާކަމާއި، މިހާތަނަށް ދެފަރާތް ދެމެދު ކުރިއަށްދިޔައީ ވެސް މަޝްވަރާތަކެއް ކަމާއި، އަދި މި މުޢާމަލާތުގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ގަޑިއިރު ވިލާ ތަރައްޤީ ކުރުމުގެ ދިރާސާކުރަން ރަށް ނުވަތަ ރަށުގެ ބަނދަރާއި

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު، ފަންގިފިލާ، މާލެ، 20212 | ފޯން: (960) 3006411 | (960) 3006412 | (960) 3006404 | ފެކްސް: (960) 3323986
އީމެއިލް: info@civilcourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

ހަމަޖެއްސުމާ ގުޅޭ ވަކިގޮތެއް ކަނޑައެޅިފައި ނުވާކަމާއި، އަދި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށައަޅަންޖެހޭނީ "ޕްރޮރޭޓާ ރޭޓް ފައިނޭންސް" ހުށައަޅާފައި ނުވާކަމާއި، އަދި ނިޒާމީ އެއްބަސްވުމަކަށް ސާފުކޮށް ވަކި ދެފަރާތުން މުޢާމަލާތުގެ ހިސާބު އުސޫލުތަކާގުޅޭ ފުރިހަމަކަން ބުނެދީފައި ނުވާތީ ކަން، ހުށައެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކުން އެނގެން އޮތް ހިސާބު، މި މުޢާމަލާތުގެ ދެބައިވެރިންގެ ގޮތުގައި އެއްބަސްވުމެއްވުމުން ލާޒިމުކަން އެއްބަސްވުމެއްގައި ސާބިތުކުރުމަށް އެންމެމަތީ، އަދުލުއިންސާފާ ގުޅޭ ޝަރުޢީ އުސޫލާ ޚިލާފު ކަމެއް ކަމެއް ކަމާއި، މި އުސޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/13 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައި ވާކަމާއި، އަދި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1759/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާގެ ފާހަގަކުރެވުން ނުކުތާގެ 2.5 ވަނަ ނަންބަރުގައި "... ދައުލަތަކީ މުޢާމަލާތްތަކުގައި ވަނީ އެއްބައިވެރިޔެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި (free will)، އެއްވެސް މަޖުބޫރުކުރުމެއްނެތި އަމިއްލައަށް އެއްބަސްވާ ޝަރުޠުތަކެއްގެ މައްޗަށް ޤާނޫނީގޮތުން ބަނދުވުމަކަށް ވަނުމުގެ ފުރިހަމަ އިޚްތިޔާރުލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކެއްކަމުގައި ވުމުން ... އަމިއްލައަށް އެއްބަސްވާ އެއްބަސްވުންތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާވެގެން މަޖުބޫރުކުރާ ފަދައިކަން ވަކިގޮތަކަށް މުޢާމަލާތް އެކަށައެޅުމަށް ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތުން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް އަމުރުކުރުމަކީ ހަމައެއްނޫންކަމަށް" ބަޔާންކުރައްވާފައި ވުމާ ކުރައްވާފައި ވާކަން އެނގެން އޮތް ބިނާކުރެއްވުމުން، މި ދައުވާގައި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން ދައުލަތުން ފަރާތަށް ދައުވާކުރާ ފަރާތުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ޢަމަލުކުރުމަށް މަޖުބޫރުކުރަން އެންގުމަކީ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ޙައްޤުތަކާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވުން، ޝަރީޢަތަށް ކުރިމަތިން ނުވާ ކަމެއްކަން މިމަޙްކަމަށް އެނގެން އޮތީ ކަމެވެ.

(ނ) ތިންވަނަ ކަމަކީ؛ މި މައްސަލައަކީ، މަޝްވަރާގެ މަރުޙަލާގައި އޮތް އަދި ދެފަރާތުން ފުރިހަމައަށް ބުނާ ވަކިގޮތެއް ކަނޑައެޅި އެއްބަސްވުމެއް ނުވާ މަޝްވަރާއެއްކަން، މި ޤަޟިއްޔާ ގުޅިގެން

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، ... މާލެ 20212 | ފޯން: (960) 3006411 | (960) 3006412 | (960) 3006404 | ފެކްސް: (960) 3323986
އީމެއިލް: info@civilcourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

ދެފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާންތަކުންނާއި، ލިޔުންތަކުން އެނގޭ ކަމާއި، މަޝްވަރާގެ މަޢުލޫމާތުގައިވާ މިފަދަ މައްސަލަތަކާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/75 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލަށް ބަލާއިރު، ދެފަރާތް ދެމެދު ވަކި ކަމަކާ ގުޅޭ އެއްބަސްވުމެއް ސާފުކޮށް އެނގެން ޖެހޭނެ ކަމާއި، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވަކި ކަމަކާމެދު ސާފުކޮށް އެއްބަސްވުމެއް ނެތް ކަމުގައި ވާނަމަ، އެގްރީމެންޓުގައި ދެފަރާތް ދެމެދު އެއްބަސްވުމެއް އޮތްކަމަށް ނުބެލެވޭނެކަމަށް އެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައި ވާކަމާއި، މި އުސޫލަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބަލާއިރު، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ފުރިހަމައިން ދުރު އެއްބަސްވާ ޝަރުތުތަކާ ގޮތަށް އެކަށީގެން އެއްބަސްވުމުގެ ދެފަރާތް ދެމެދު ވެފައި ނުވާކަމާއި، ދެ ފަރާތް ދެމެދު އޮތީ އެއްބަސްވުމެއް އެއްގޮތްވުމުން މަޝްވަރާގެ ގޮތުން އެއްފަރާތުން އަނެއް ފަރާތަށް ބަދަލުކުރުމުގައި ދެފަރާތް ދެމެދު ފުރިހަމަ އެއްބަސްވުމެއް ނުވާކަމަށް ބެލެވޭތީ، ދެފަރާތް ދެމެދު އެއްބަސްވުމެއް އޮތްކަމަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(ށ) ހަވާލުވަން ކަމަކީ؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު (13/2010) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި މައްސަލައާ އެއްފަދަ އެހެން މައްސަލަތަކުގައި އިޖުތިހާދު ކުރިން ކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާ ހުކުމްތަކަށް ނަޒަރު އެއްކޮށްމުގައި ކޯޓުތަކުން ކޯޓުތަކުގެ ހުކުމްތަކަށް ފަނޑިޔާރުން ރިޢާޔަތް ކުރަން ޖެހޭ ހިނދު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1456/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމަށް، ސިޓީ މިމައްސަލައަށް އެންމެ (ރެފަރެންސް ކޭސްތައް) ހުކުމެއް ކަމަށްބެލުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރައްވާ ވަރަކަށްކަން ބަލައިރު، ނަންބަރު 1456/Cv-C/2012 ޤަޟިއްޔާގެ ވާހަކައިވާ މި މައްސަލައިގެ ވާހަކައިވާ އެއްގޮތް ދުރުން ކަމާއި، ނަމަވެސް ނަންބަރު -1456/Cv C/2012 ޤަޟިއްޔާގެ ވާހަކައިވާ އެއްގޮތް ޤަޟިއްޔާތަކުގެ ކުރިމަގާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1313/Cv-C/2012 ގަޟިއްޔާ އާއި، ނަންބަރު 1928/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާއާއި، ނަންބަރު 1639/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާއާއި، ނަންބަރު 806/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ

ނަންބަރު 1456/Cv-C/2012 ދަޢުވާއާ ގުޅުންހުރި ކަމާއި، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2013/HC-A/75 ދަޢުވާއިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1313/Cv-C/2012 ދަޢުވާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ހަމައެއް ނެތްކަމަށް އެ މައްސަލަ ބެއްލެވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ނިންމާފައި އޮތުމުން، އެއް ފަރާތަކާމެދު ބަލައިފައިވާ މައްސަލައަކީ އެއް މައްސަލައެއް ކަމަށް ވުމުން، އެ ދަޢުވާ ނިންމާފައި ވާއިރު، އަދި ހުކުމުގެ އަސްލު ފަދަ ކުރުމަށްޓަކައި ބަލައިފައި ވާކަން ޤަބޫލުކުރެވޭ ގަނޑުމުގެ ދަށުން ހުކުމުގެ ނިޔަތުގައި ބަދަލެއް ނައިސް ތަފާތު ފަރާތަކީ އެއް ފަރާތެއް ކަމަށް ވާތީ، ދައުލަތަށް ގެއްލުން ހުރަހަޅުވައިގެ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1456/Cv-C/2012 ދަޢުވާގެ ހުކުމަށް ބަލާފައި ރިޢާޔަތް ކުރުމުން ނިންމަވަމެވެ.

❖ ހުކުމް

ދަންނަވާ، އިސްވެދަންނަވާލެވުނު ނުކުތާތަކާއި، މިމައްސަލައާގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ބަޔާންތަކާއި، ލިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކޮށް ބެލިއިރުގައި،

ދަޢުވާކުރާފަރާތުގެ ދަޢުވާގައި ކުރާ މުޠާލަބާތް ބަލައިބެލުމުގައި އަދި ޖަވާބުދާރީވާފަރާތުގެ މުޠާލަބާތުގައި ދަޢުވާކުރާ ނޫން ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަމާއި، މި މުޠާލަބާތް ދުރުން ޖަވާބުދާރީ ކުރުމަށްޓަކައި ދަޢުވާގެ ދުވަސް އެއްވެސް ދަޢުވާކުރުމެއް ނެތި ދަޢުވާކުރާ ޤަބޫލުކުރާ މައްސަލައިގައި ޝަރުޢީގޮތުން ޖަވާބުދާރީ އަދި ނުވާކަމަށް މިނިވަން ގޮތެއްގައި ނިންމާފައި، މި ހުކުމަކީ ދަޢުވާކުރާ ދުވަސް ކުރިޔަށް ނުވާ މައްސަލައެއް ކަމުގައި، އަދި މި މުޠާލަބާތުގައި ދައުލަތުގެ ގެއްލުން ލިބިގެން ވާނަމަ، ތަރަޙީ ކުރުމަށް ޚިދުމަތްތަކެއް ނެތި ސަރުކާރުގެ ޒިންމާ ދަޢުވާ ހުއްޓުވަން މުދާ މީހަކަށް ކަށަވަރުކޮށް ދިނުމަށް، އަދި ދައުލަތަށް ގެއްލުން ހުރަހަޅުވައިގެން "ޚިދުމަތް ދޭނެ ގޮތްތަކުގެ" ހުރަހަޅުވައި ނުވާކަމާއި،

ސިވިލް ކޯޓު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ 20212 | ފޯން: (960) 3006411 | (960) 3006412 | (960) 3006404 | ފެކްސް: (960) 3323986
އީމެއިލް: info@civilcourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

ސިވިލް ކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

އަދި ނިޔާއީ އެއްބަސްވުމަކަށް ނާދެވި ވަކި ދެފަރާތުން މުއާމަލާތުގެ ހުރިހާ އިންސްޓޯލްމަންޓްތަކާއި ފުރިހަމަކުރަން ޙުކުމްދީފައި ނުވާތީ ކަން ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކުން އެނގެން އޮތުމާއެކު،

މި ދަޢުވާގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން، އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން އިސްނަގައިގެން 7 ޕްރޮވިންސްގައި 7000 ރުފިޔާގެ ޗެކް އެދުމަށް ދެވުނު ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން އެއިގެ ތެރެއިން 100 ރުފިޔާގެ ޗެކް އަޅައި ދިނުމަށާއި އަދި ބަދަލުގައި 10 ވަގުތަކީ ވިޔާ ބޮޑަށް ކުރާން ރަނގަޅު ހުރިން އެދި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅައި ދިނުމަށް ސަރުކާރުން ބަލައިގަން ކަމާގުޅޭގޮތުން ލިޔުންތަކު ހުށަހަޅައި އެކަކު ބަރަބަރުކުރު ގާނޫނުގައި އަދި ދެފަރާތުން ސާބިތުކޮށް ބެލުމާ އެއްބަސްވުމުގެ ދެފަރާތްވުމަށް ޖެނުވަރީ އ ދެފަރާތުގައިން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ގެނބެން ބޭނުންވާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޖެހޭނެ ވަކިކަން އެއްބަސްވުމުގައި ސާބިތުކުރަން ވަސީލަތެއްނުވާތީ، 100 ރުފިޔާގެ ބަދަލުގައި 10 ވަގުތަކީ ވިޔާ ބޮޑަށް ކުރާން ރަނގަޅު ދިނުމާ ދެމެހެއްޓުން ދެފަރާތް ދޫކޮށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމާ މުއާމަލާތް ކުރިއަށް ގެންގޮސް ނިންމުމުގެ ގޮތުން ސާބިތުކުރެވޭ އެއްބަސްވުންތަކުގައި ސާބިތުކުރުން އަދަސް ކުރުމަށް އަންގާ ދިޔައީ ސަރުކާރުގެ މައްސަލަ އަމުރެއް ނުކުތުމުގެ ބޭނުމެއް ނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިމައްސަލަ ޚަތިމުކުރީމެވެ.

22 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1437

01 ފެބްރުއަރީ 2016

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ނިޔާކަނޑައެޅީ

އަބްދުއްނާޞިރު ޝަރީފް

ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤާޟީ

ސިވިލް ކޯޓު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ [illegible] 20212 | ފޯން: (960) 3006411 | (960) 3006412 | (960) 3006404 | ފެކްސް: (960) 3323986
އީމެއިލް: info@civilcourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv